

TARIMSAL ÜRETİCİ BİRLİKLERİNİN KURULUŞ USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, tarım üreticilerinin gönüllülük esasına dayanarak asgari ilçe düzeyinde kendi aralarında örgütlenerek oluşturacakları birliklerin hangi ürün veya ürün grubu bazında kurulacaklarını, birliğin toplam üretim miktarının ürün bazında tespiti ve mevcut tarımsal örgütlerin uyumlarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

Madde 2 — Bu Yönetmelik 6/7/2004 tarihli ve 25514 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun 3 ve 4 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 — Bu Yönetmelikte geçen;

- (Değişik:RG-7/1/2021-31357) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- (Değişik:RG-7/1/2021-31357) Genel Müdürlük: Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,
- Tarım üreticisi: Her türlü bitkisel ve hayvansal ürünler ile avcılık ve yetiştiricilik yoluyla su ürünleri üretimini yaparak, bunları pazara sunan gerçek ve tüzel kişileri,
- Birlik: Belirli bir ürün veya ürün grubu bazında olmak üzere, en az ilçe seviyesinde ve asgari onaltı tarımsal üretici tarafından, gönüllülük esasına dayanarak kurulan tüzel kişiliği haiz tarımsal üretici birliklerini,
- Merkez birliği: Ürün veya ürün grubu bazında faaliyet gösteren en az yedi üretici birliğinden oluşan birliklerin bir araya gelerek oluşturdukları birlikleri,
- Ürün: Her türlü bitkisel, hayvansal ve su ürünleri ile ilgili tarımsal üründü,
- Ürün grubu: Aynı familyada yer alan türlere ilişkin ürünler ile organik tarımsal üretim sistemi ile yetiştirilen ürünleri,
- (Değişik:RG-7/1/2021-31357) İl ve ilçe müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı il ve ilçe müdürlüklerini,
- Tarımsal örgütler: Tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ve üst kuruluşlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ürün ve Ürün Grupları

Ürün ve ürün gruplarının belirlenmesi

Madde 4 — Ülkemizdeki tarımsal alanların coğrafik ve ekolojik şartları ile tarım sektöründeki ihtiyaçlar dikkate alınarak, tarımsal üretici birliklerinin hangi ürün veya ürün grubu bazında kurulacağı aşağıdaki şekilde belirlenmiş olup bu ürün veya ürün gruplarında yer almayan yeni türlerde de ihtiyaç duyulması halinde, bu Yönetmelikte belirtilen ürün veya ürün grupları içerisinde yer alması ve birliğin toplam üretim miktarının ürün bazında belirlenen miktarda olması halinde üretici birliği kurulabilir.

Bitkisel üretim ile ilgili ürün ve ürün grupları

Madde 5 — Bitkisel üretim ile ilgili ürünler ve oluşturdukları ürün grupları şunlardır;

- Meyve;
 - Meyve üreticileri,
 - Yumuşak çekirdekli; elma, armut, ayva,
 - Sert çekirdekli; kayısı, kiraz, vişne, şeftali, nektarin, erik, kıvılcık, zerdali, zeytin,
 - Sert kabuklular; kestane, ceviz, badem, fındık, antep fıstığı,
 - Üzümsü meyveler; çilek, dut, muz, trabzon hurması, kivi, böğürtlen, ahududu, kuşburnu, üzüm, incir,
 - Turuncgiller,
 - Meyve ve asma fidanı üreticileri.
- Sebze ve süs bitkileri;
 - Sebze; örtü altı sebze üreticileri, domates, havuç, patlıcan, kabak, karpuz, kavun, biber, kök ve yumrulu bitkiler, baklagil sebzeleri,
 - Mantar,
 - Süs bitkileri; kesme çiçekler, iç ve dış mekan bitkileri, doğal çiçek soğanları.
- Tarla bitkileri;
 - Tahıllar; buğday, arpa, yulaf, çavdar, çeltik, mısır,
 - Yemlik dane baklagiller; nohut, mercimek, kuru fasulye,
 - Endüstri bitkileri; pamuk, patates, tütün,
 - Yağlı tohumlu bitkiler; ayçiçeği, kolza, soya, yer fıstığı, aspir,
 - Yem bitkileri; fiğ, yonca, korunga,
 - Çay,
 - Tıbbi ve kokulu baharat bitkileri.

Hayvansal üretimle ilgili ürünler ve ürün grupları

Madde 6 — Bu konuda aşağıda belirtilen ürün veya ürün grubunda birlik kurulabilir.

- Süt,
- Kırmızı et,
- Kanatlı hayvan eti,
- Yumurta,
- Bal,
- Koza veya ham ipek.

Su ürünleri üretimiyle ilgili ürün ve ürün grupları (Değişik başlık:RG-20/3/2024-32495)

Madde 7 — Denizler, doğal göller, baraj gölleri, göletler, akarsular, dalyanlar, lagünler ve karada çeşitli sistemler kullanarak su ürünleri yetiştiriciliği ve avcılık yaparak elde ettikleri su ürünlerini pazara sunmayı taahhüt edenler birlik kurabilir. Bu ürün veya ürün grubunda birlik kuracak su ürünleri yetiştiricilerinin; su ürünleri yetiştiricilik belgesi, su ürünleri avcılarının; su ürünleri ruhsat teskeresine sahip olma şartı aranır.

(Ek ikinci fıkra:RG-20/3/2024-32495) Su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili ürünler ve oluşturdukları ürün grupları şunlardır:

- Deniz ürünleri yetiştiriciliği: Türk somonu, çipura ve levrek, midye, orkinos, yumuşakçalar, kabuklular ile su bitkileridir.
- İç su ürünleri yetiştiriciliği: Alabalık (tüm alabalık türleri), sazan, yayın ve mersin balığı, yumuşakçalar, kabuklular ile su bitkileridir.

Organik ürün yetiştirici birlikleri

Madde 8 — Organik tarımsal üretim sistemi ile ürün yetiştirerek elde ettikleri organik ürünleri pazara sunmayı taahhüt edenler birlik kurabilir. Bu üretim sistemi ile üretim yapanların kuracakları birlik yetiştiricilerinden kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşundan organik üretim yaptığını belirten bir belge almaları şartı aranır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birliğin Asgari Üretim Kapasitesinin Tespiti

Bitkisel üretim kapasitesi

Madde 9 — Bitkisel üretim grubunda yer alan ürün veya ürün grubunda kurulacak üretici birliklerini oluşturan üreticilerin toplam asgari üretim miktarı, ürün veya ürün grubu bazında ilçe'deki toplam üretimin yüzde onunu teşkil etmesi gerekir.

Bir ilçe'deki aynı ürün veya ürün grubu bazındaki üretim, ilin toplam üretiminin yüzde ellisini aşıyorsa birinci fıkrada belirtilen kapasite şartı asgari yüzde beş olarak uygulanır.

Hayvansal üretim kapasitesi

Madde 10 — Bu grupta yer alan ürün veya ürün grubunda kurulacak üretici birliklerin asgari üretim kapasitesi aşağıdaki gibidir;

- Süt; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgari pazarlanabilir süt üretimi yıllık üç bin altı yüz ton olması gerekir.
- Kırmızı et; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgari pazarlanabilir et üretimi yıllık üç yüz yirmi ton olması gerekir.
- Kanatlı hayvan eti; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgari yüz bin adet yıllık üretim kapasitesine sahip olması gerekir.
- Yumurta; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgari yumurta üretimi yıllık onaltı milyon adet olması gerekir.
- Bal; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgari bal üretim kapasitesi yıllık yirmidört ton olması gerekir.
- Koza veya ham ipek; Bu gruptan kurulacak birliğin, asgari üretim kapasitesi yıllık dört yüz kilogram olması gerekir.

Su ürünleri üretim kapasitesi

Madde 11 — Bu grupta yer alan ürün veya ürün grubunda kurulacak üretici birliklerinin asgari üretim kapasitesi aşağıdaki gibidir;

a) **(Değişik:RG-20/3/2024-32495)** Su ürünleri yetiştiriciliğinden;

- Deniz ürünleri yetiştiriciliğinde, ürün ve ürün grubu bazında kurulacak birliğin asgari üretim kapasitesinin yıllık üç yüz ton olması gerekir.
- İç su ürünleri yetiştiriciliğinde, ürün ve ürün grubu bazında kurulacak birliğin asgari üretim kapasitesinin yıllık seksen ton olması gerekir.

b) Avcılıkta

- Deniz ürünleri: Bu ürün bazında kurulacak birliklerin asgari üretim kapasitesi yıllık bin altı yüz ton olması gerekir.

- İç su ürünleri: Bu ürün bazında kurulacak birliklerin asgari üretim kapasitesi yıllık dört yüz ton olması gerekir.

Organik tarım üretimi kapasitesi

Madde 12 — Organik tarımsal üretim sistemi ile yetiştirilen ürünlerde üretim yapan yetiştiricilerin kuracağı birliklerde üretim kapasitesi şartı aranmaz.

Kuruluş ve tescil

Madde 13 — **(Değişik birinci fıkra:RG-7/1/2021-31357)** Bu Yönetmeliğin 9 uncu, 10 uncu ve 11 inci maddelerinde belirlenen asgari üretim kapasitesine sahip gerçek ve tüzel kişiliği haiz on altı tarımsal üretici, imzaladıkları tüzük ve kuruluş belgeleri ile Bakanlığa dilekçe ve ıslak imza veya elektronik ortamdan ve elektronik imza ile başvuruları sonucunda tüzel kişilik kazanır. Elektronik ortamdan temin edilemeyen bilgi ve belgeler başvuru sahibinden istenir.

Bakanlıkça otuz gün içinde bu Yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca inceleme yapılır. Birlik tüzüğünde mevzuata aykırılık veya noksanlık tespit edildiği takdirde, bunların giderilmesi geçici yönetim kurulundan yazı ile istenir. Bu yazının tebliğinden itibaren otuz gün içinde belirtilen noksanlıklar tamamlanmaz veya mevzuata aykırılık giderilmez ise Bakanlıkça birliğin tescili yapılmayarak kurucu üyelere bildirilir ve genel hükümlere göre işlem yapılır.

Birlik tüzüğü

Madde 14 — Birlikler tarafından hazırlanan birlik tüzüğünde; kurulan birliğin bulunduğu bölgenin ekonomik durumu, coğrafi ve ekolojik şartları göz önünde bulundurularak, birliğin amaçları, çalışma konuları ve üyelerin birlik aracılığı ile pazarlamayı taahhüt etmesi gereken asgari ürün miktarı belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mevcut Tarımsal Örgütlerin Uyumu ve Son Hükümler

Mevcut tarımsal örgütlerin uyumu

Madde 15 — Çeşitli kanunlarla kurulmuş birlikler ve kooperatif birlikleri hangi ürün veya ürün grubunda faaliyet gösteriyorlarsa bu Yönetmelikte belirlenen kriterleri taşıması halinde üretici birliğine üye/kurucu üye olabilir. Mevcut örgütlerin üretici birliğine üye olmaları konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesine ilişkin genel kurullarından alacakları kararı üyelik esnasında ibraz etmeleri gerekir.

Yürürlük

Madde 16 — Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17 — **(Değişik:RG-7/1/2021-31357)**

Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete' nin	
	Tarihi	Sayısı
	16/1/2005	25702
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete lerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	7/1/2021	31357
2.	20/3/2024	32495